

nøje Forbindelse mellem Traktater og Toldlove, saa man maa have det samme Grundlag tilvejebragt og iagttage de samme Hensyn og varetage de samme Interesser, naar man forhandler Traktater med Udlandet, som naar Talen er om en Toldrevision.

Hovedsynspunktet maa være at skaffe dansk Erhvervsliv saa udmærkede Forhold som vel muligt, dels udadtil, dels indadtil i Konkurrencen med dem, som tilfører os Varer. Jeg er sikker paa, at man her i det høje Ting har lagt Mærke til, hvad paa ingen Maade tidligere er indgaaet tilstrækkeligt i Folks Bevidsthed, at der, saa ung den danske Industri er, findes en efter Omstændighederne ikke ubetydelig Eksport. Da vi begyndte at gøre den op — jeg tror, jeg gav Anledning til, at den første Opgørelse blev iværksat i 1895 — var Værdien paa 19—20 Mill. Kr., og ved den sidste Opgørelse var den omkring 50 Millioner. Vil man medregne, som man plejer at gøre, baade de udførte Skibe og Affaldsofferne, kommer man endda op paa 54 Millioner; vil man derimod være ganske overordentlig streng og skære bort, hvad der ikke — som genudførte Varer — er ren dansk Produktion, faar vi 46—47 Millioner. Men altsaa omkring 50 Millioner er den Værdi, Eksporten nu har naaet. Disse Tal viser, at Industrien er blevet en betydelig dansk Indtægtskilde, som det vil være højst rigtigt, at den højtærede Minister giver en Behandling, som svarer til dens Betydning, helt afvigende fra den, som den fik sidste Gang. Det er rigtigt, som ogsaa den højtærede Minister sagde — og det er en Erkendelse, som jeg er glad ved at se komme frem — at Toldlovgivningen i det hele taget er blevet saa overordentlig kompliceret, og at Toldsatserne i en ganske anden Grad nu end tidligere griber ind i Tusinders, Titusinders, ja Hundredtusinders økonomiske Ve og Vel, og at der ikke kan vises Agtpaaagivenhed nok overfor Spørgsmaalet. Jeg kan ikke vide, hvilken Tankegang der ligger bag ved de Ord; jeg vilde ønske, at der laa den Tankegang bag ved, at ogsaa de industrielle Erhverv har den Betydning, at Tusinders, Titusinders, ja Hundredtusinders Ve og Vel afhænger af, at man iværksætter denne Undersøgelse saa velvilligt og i saa komplet Forstaaelse af det nationale Erhvervs Betydning som muligt. Jeg hilser derfor med Glæde de Udtalelser, som er fremsatte af den højtærede Minister, og hvis den højtærede Minister skulde se sig i Stand til gennem en Supplering af sine Udtalelser at aabenbare, at det ogsaa

er hans Hensigt at lede denne Undersøgelse paa en Maade, som stemmer med det, jeg her siger, det vil sige som en Undersøgelse, der drejer sig om saa stærkt som muligt at støtte et fremvoksende, højst vigtigt, dansk Erhverv, tror jeg, der vil være indtraadt en Vending i Forholdet mellem Finansministeriet, Generaltold direktoratet og Erhvervene, som vil love godt for den fremtidige Udvikling.

Dinesen: Forskellige ærede Medlemmer har skænket mig Opmærksomhed i Anledning af det, jeg udtalte forleden Dag, og jeg har anset det for rigtigt at begære Ordet paa ny for at give Svar paa, hvad der af den ene eller den anden er bemærket. Jeg vil først vende mig til det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Sabroe), uagtet han ikke er til Stede. Han rettede, hvad jeg vil kalde, nogle trøstende Ord til mig; han mente, jeg havde næret Frygt for, at Bondestanden skulde blive sat ud af Spillet, og han vilde berolige mig i den Henseende og sige, at der netop, efter hvad han mente, der nu forestod, vilde blive skabt endnu bedre Tider for Bønderne her i Landet. Han kom saa tilsidst til at tale om, hvorledes Folket efter hans Mening skulde bestræbe sig for at inddrage Herregaarde o. s. v. og omdanne dem til Sygehjem, Alderdomshjem o. l., og han udtalte sig meget haardt om dem, som for Tiden sad inde med disse Ejendomme, og sagde bl. a., at de burde forsvinde ud af Landet. Jeg kunde ikke undlade at lægge Mærke til disse Udtalelser fra det ærede Medlem, de er i god Overensstemmelse med, hvad der er sagt tidligere; jeg undrede mig kun over, at han standsede ved Lensbesidderne og ikke tog Kapitalisterne med, som ogsaa meget ofte omtales paa den Maade, at man tænker sig at anvende det, de sidder inde med. Jeg kunde ikke undlade at tænke over, hvem Turen vilde komme til, naar disse to, ikke meget talrige, Samfundsklasser var besørgede. Det, som har bragt mig til at gøre en Bemærkning overfor det ærede Medlem, er Frygten for, at de Tendenser, der behersker ham, maaske kunde være af den Art, at de rakte ud over det Punkt, hvor han standsede forleden Dag.

Det ærede Medlem fra Næstved (Andreasen) henvendte ligeledes nogle Ord til mig, som jeg for Resten svarede paa; da han udtalte Ønsket om, at jeg vilde give Oplysning om, hvorledes jeg bragte min nuværende politiske Stilling i Overensstemmelse med min Stilling i 1866 og min Stilling til Venstres Program, som jeg havde